

РЕШЕНИЕ

№ 680

гр. София, 10.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Яна Вълдобрева

Членове: Красимир Машев
Златина Рубиева

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Яна Вълдобрева Въззивно гражданско дело № 20211000503407 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258-чл.273 от ГПК.

С решение № 2212 от 15.04.2020г., постановено по гр.дело № 5059/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 22 състав, е отхвърлен искът на Е. Д. М., предявен против Д. Я. А. с правно основание чл. 45 ЗЗД, за осъждане на ответника да плати на ищеца сумата 150 000 лева, като неимуществени вреди -болки и страдания- за това, че го е набедил по ДП №375/2013г. на ГДНП, пр.пр. №431/2013г. на СпП, чрез даване на свидетелски показания – на 03.01.2014г., на 09.01.2014г., на 17.01.2014г. на 21.07.2014г., на 30.01.2014г., на 30.07.2014г. и на 18.12.2013г., с цел да му навреди, ведно със законна лихва от датата на увреждането – 17.01.2014г. до окончателното плащане.

Въззивна жалба против решението е подадена от Е. Д. М. с оплаквания за неправилност и необоснованост. Жалбоподателят сочи, че съдът произволно и в нарушение на разпоредби на ДЕС и на ЕКЗПЧ е отхвърлил предявения иск. Смята, че съдът не е обсъдил ангажираните в производството доказателства, които по несъмнен начин установяват, че ответникът А. го е набедил, като е дал невярна информация срещу ищеца, която след проверка се оказала невярна. Поддържа, че на ответника му е известно, че ищецът е невинен, но въпреки това по ДП № 375/2013г. на ГДНП е приписал на М. множество престъпления и по този начин му е причинил неимуществени вреди. Твърди, че съдът не е съобразил, че по нохд № 646/2015г. по описа на СпНС е категорично установено, че защитен свидетел № 68 е именно ответникът А., като това обстоятелство не се оспорва и от А. в настоящото производство. Искането е да бъде отменено решението и вместо това да бъде постановено друго, с което предявеният иск бъде уважен.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК от въззиваемия ответник Д. Я. А. не е постъпил отговор на въззивната жалба.

Въззивната жалба е допустима-подадена е в предвидения в процесуалния закон срок от легитимирана страна в процеса против валидно и допустимо съдебно решение, подлежащо на въззивно обжалване, поради което следва да бъде разгледана по същество.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, 4 състав, след преценка на изложените от страните твърдения, доводи и възражения и на доказателствата по делото съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от Е. Д. М. с искова молба, с която против Д. Я. А. са предявени иски с правно основание чл. 45 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за осъждане на ответника да плати на ищеца сумата 150 000 лева-обезщетение за неимуществени вреди, причинени от това, че ответникът набедил ищеца, чрез даване на свидетелски показания по ДП №375/2013г. по описа на ГДНП, пр.пр. №431/2013г. на СпП, в извършване на престъпления, ведно със законната лихва, считано от датата на неправомерното увреждане 17.01.2014г. до окончателното плащане.

В исковата молба и в уточнителните молби от 08.02.2017г. и от 13.02.2017г. се твърди, че по ДП № 375/2013г., пр.пр. №431/2013г. на СпП на 03.01.2014г., на 09.01.2014г., на 17.01.2014г. ответникът А., с цел да навреди на ищеца, дал лъжливи свидетелски показания, с които набедил Е.М. в кражба от поделение в кв.*** на голямо количество оръжие и участие в ОПГ, приписал му ръководенето на ОПГ и осъществяване на кражди на МПС с В. О., участие в грабежи по магистралите на РБ, притежание на оръжие автомат Калашников и полицейски атрибути; набедил го в организиране на убийства, лъжесвидетелствал, че ищецът живее в гр.Б. и на ул.*** в гр.***, че извършва грабежи и убийства с други лица; че участва в престъпна дейност с Б. В. Б., че участва в ОПГ в с.*** с други лица и го набедил в грабежи с К. Б., както и му приписал скривалища за оръжие в кв.*** и ***.

Ищецът твърди, че по цитираното досъдебно производство на 21.07.2014г., давайки отново лъжливи свидетелски показания, ответникът му приписал убийство на К. С. от с.Я. и осъществяването на престъпна дейност с Б. Т. пред М. П.– ГДНП; на 30.01.2014г. отново му приписал убийството на К. С., като водил 20 полицаи по гората в кв.*** да покажат трупа на К. С.; на 30.07.2014г. за втори път го набедил в убийството на К. С. и участие в ОПГ и на 18.12.2013г. го набедил в участие в ОПГ в Испания и Германия.

Ищецът твърди, че няма нищо общо с приписваните му от ответника престъпления и че А. го набедил с цел да му навреди. Сочил, че заради лъжливите показания срещу него било образувано досъдебно производство и бил разследван. Смята, че ответникът, чрез тези свои действия съсипал името му, криминализирал личността му, ищецът се поболял, унищожена била психиката му, изпаднал в депресия, преживял тежък психически тормоз, разбити били нервите му.

В срока за отговор на исковата молба ответникът Д. Я. А. оспорва иска по основание и размер. Оспорва изложените в исковата молба твърдения, че е набедил ищеца в извършване на престъпления, за които му е повдигнато обвинение. Сочил, че има обвинителен акт и било образувано наказателно дело от общ характер в СпСъд под №646/2015г. Ответникът поддържа, че дадените от

него показания по ДП №375/2013г. по описа на ГДНП, пр.пр.№431/2013г. СпС не са причина ищецът да бъде задържан по досъдебното производство и да му бъдат повдигнати обвинения, тъй като били събрани достатъчно доказателства, на базата на които било образувано досъдебното производство, съответно и НОХД. Сочи, че в досъдебното производство М. имал правната възможност да докаже, че изложенияте от А. твърдения, в качеството му на свидетел по ДП №375/2013г. по описа на ГДНП са неверни.

Софийският апелативен съд, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Видно от представените в първоинстанционното производство заверени копия от материали по ДП № 375/2013г. по описа на ГДНП-София на 03.01.2014г., на 09.01.2014г., на 17.01.2014г. и на 21.07.2014г. свидетел с тайна самоличност с идентификационен № 68 е дал показания, че Е. Д. М. с прякор К. или К. се занимава с грабежи и убийства и че организира извършването на престъпления.

Представен е обвинителен акт по ДП № 62/2015г. по описа на ГДБОП-МВР-София, пр.пр. № 431/2013г. на СпС, с който Е. Д. М. е обвинен за извършване на престъпления по чл. 321, ал.3, т.1, във вр. с ал.1 НК-участие в организирана престъпна група; по чл. 142, ал.2, т.1, т.2, т.6 и т.8, във вр. с ал.1 НК(отвлечение); по чл. 199, ал.1, т.1 и т.5, във вр. с чл. 198, ал.1, във вр. с чл. 20, ал.2, във вр. с ал.1 НК(грабеж в особено големи размери); по чл. 330, ал.2, т.4, във вр. с ал.1 от НК(палеж); по чл. 116, ал.2, пр.4, във вр. с ал.1, т.6, във вр. с чл. 115, във вр. с чл.18, ал.1 НК(опит за убийство на полицейски инспектор). В обвинителния акт са посочени 78 свидетели, между които и защитен свидетел с идентификационен № 68.

Специализираната прокуратура е внесла обвинителния акт в СпНС и в съда е било образувано нохд № 646/2015г. по описа на 2 състав, като видно от представения протокол от съдебно заседание, проведено на 15.02.2017г. е отменена взетата мярка за защита запазване в тайна самоличността на свидетел с идентификационен № 68 и съдът е обявил самоличността на това лице-Д. Я. А..

В първоинстанционното производство са представени от СпНС след служебно искане от състава на СГС и копия от 4 броя декларации с дата 07.04.2015г., с които ответникът Д.А. е декларирал, че дадените от него показания по ДП № 431/2013г., по ДП№62/2015г. на ГДБОП срещу Е.М. са неверни и А. бил принуден да ги даде.

В първоинстанционното производство е допусната и приета СПсихЕ, изготвена от вещото лице д-р В. С. - психиатър. Вещото лице е установило, че считано от 19.12.2013г. Е.М. е бил задържан в ареста на ОСИН-София с мярка за неотклонение задържане под стража по ДП № 375/2013г. и че към 2015г. е в затвора в ***. След като се е запознал с материалите по делото и е извършил личен преглед на Е.М. д-р С. е посочил, в резултат на психотравмените фактори в условията на лишаване от свобода и воденото продължително наказателно преследване ищецът е развил разстройство в адаптацията с преобладаващо нарушение на други емоции. Експертът е обяснил, че разстройство в адаптацията са състояния на субективен дистрес и емоционално разстройство, обикновено

нарушаващи социалното функциониране, като те възникват в периода на адаптация към значими жизнени промени, или към стресогенно жизнено събитие. Посочил е, че индивидуалното предразположение или ранимостта на личността имат важна роля като рисков фактор за появата и оформянето на симптомите на разстройството в адаптацията, като според експерта разстройството не би възникнало без наличие на стресогенен фактор. Обяснил е, че клиничната картина варира и включва депресивно настроение, тревожност, безпокойство, страх, чувство за невъзможност за справяне със ситуацията, неувереност в себе си и несигурност, а в случая при ищеца са налице данни за повишено напрежение, недоволство, протест и гняв.

В първоинстанционното производство са събрани и гласни доказателства.

Свидетелят М. А. С.- служител в МВР в ГДНП, твърди, че в процесния период е бил началник сектор „Грабежи“ към ГДНП. Сочил, че три пъти се е виждал с Д. Я. А.-два пъти в затвора и веднъж извън затвора и А. му споделил информация за извършено от Е.М. престъпление. Сочил, че имало информация, че М. извършил убийство на лицето К. С., но след извършена проверка се установило, че информацията била недостоверна. Спомня си, че ходил в местността Бункера- между Челопечене и Ботунец и имало информация, че в някакъв тунел или тайник са укрити оръжия, ползвани от М., но и тази информация се оказала невярна. Твърди също, че А. подал информация и че в с.*** Е.М. с лицата Б. имат гараж в къща и че там крият някакви неща, като сочи, че не си спомня подробности от извършената проверка, но останал с впечатление, че А. предоставя информация с единствена цел да може да излиза от затвора за известно време. Свидетелят твърди също, че въз основа на посочените от ответника факти, с които ръководството на ГДНП било запознато, били извършени проверки, но въз основа на тези твърдения на А. не били образувани досъдебни производства.

Свидетелят М. С. П. твърди, че познава отдавна лице с прякор „Д.“. Твърди, че е присъствал лично на няколко разговора между ищеца и ответника в затвора, в които ответникът обяснявал, че не издържал на болка и всичко било под диктовка на полицаите. Твърди, че когато ходели заедно с Е.М. на преглед, чувал как ищецът обяснявал, че не може да спи, че е изнервен и други неща. Поддържа, че М. е обран в емоциите си човек, но в течение на времето започнал да изпада в състояния на „амок“, особено когато ставало въпрос за незаконни задържания или т.нар. „Кошаревски свидетели“. Спомня си, че в такива случаи ищецът започвал да обяснява, че и на него му се е случвало това и започвал да крещи и да псува. Според свидетеля именно въз основа на показанията на „Д.“ М. бил в затвора, като сочи, че през последните три години М. избухвал, излизал от равновесие и вече не бил същия човек, като бил особено изнервен от това, че е обвинен в убийството на К. С..

При така установените факти, Софийският апелативен съд, прави следните изводи:

Законът императивно е въздигнал в забрана правилото да не се вреди другиму. Забраната е универсална, важи за всички правни субекти, за целия кръг права, интереси и ценности от материално и нематериално естество, на които правната система дава защита. Неизпълнението на това общо задължение създава отговорност за нарушителя и за да бъде ангажирана тя, следва да са налице следните предпоставки: деяние, противоправност на деянието, настъпването на

вреди, причинна връзка между противоправното поведение и настъпилите вреди, вина у причинителя. Поведението е противоправно, когато са допуснати нарушения на предписани или общоприети правила. Съгласно презумпцията на ал. 2 на чл. 45 от ЗЗД вината на дееца се предполага до доказване на противното, от което следва извод, че доказателствената тежест за опровергаване на вината носи ответникът - делинквент. За установяване на останалите предпоставки на деликтната отговорност, доказателствената тежест съобразно чл. 154 от ГПК носи ищеца - при условията на пълно и главно доказване.

В разглеждания случай в обстоятелствената част на исковата молба и уточнителните такива - които определят предмета на спора и фактите, по които се дължи произнасяне, са наведени твърдения, че заявените за обезвреда вреди са причинени от личното противоправно поведение на ответника, който в качеството си на свидетел по ДП № 375/2013г. дал лъжливи показания, с които приписал на ищеца/набедил ищеца в извършване на множество престъпления, като по този начин станал причина ищецът да бъде разследван и срещу него да се образува ДП. Ищецът твърди, че с набеждаването в извършване на престъпления е съсипано името му, криминализирана личността му, унищожено е здравето му.

По делото няма спор, че ответникът А. на посочените от ищеца дати е дал показания по цитираното досъдебно производство, няма спор и относно тяхното съдържание, установи се от обсъдените писмени доказателства и че защитен свидетел с идентификационен № 68 е именно ответникът Д. Я. А..

Съгласно чл.117 от НК в показанията си свидетелят излага пред съответния орган своите лични възприятия от определени факти, които имат значение за делото и допринасят за разкриване на обективната истина. Когато бъде призован, той е длъжен да се яви и да изложи всичко, което знае по делото и да отговори на поставените му въпроси (чл. 120 от НПК). С оглед на това, действията по даване на показания в качеството на свидетел не могат да бъдат квалифицирани като противоправно или виновно поведение, което да обосновава деликтна отговорност.

Налице е трайно установена съдебна практика, според която престъпния характер на деянието не е елемент от фактическия състав на чл.45 ЗЗД. Сезирането на разследващите органи с твърдения за извършено престъпление от определено лице дори когато това е довело до образуване на досъдебно производство срещу това лице се приема за увреждащо от деликт, ако се установи състав на набедяване, тъй като упражняването на установени в закона права може да се приеме за противоправно поведение само в случай, че бъде установен умисъл от субективна страна. Когато дават показания пред правоохранителните органи, гражданите изпълняват процесуалните си задължения по закон - да се явят след като бъдат призовани и да отговорят на поставените им въпроси като изложат своите лични възприятия за определени факти по делото. В този случай, няма основание да се ангажира тяхната имуществена отговорност в граждански процес за обезщетение на вредите освен, ако не се установи от субективна страна умисъл да се набеди някого в престъпление, като знае, че е невинен. Изложеното е в съответствие с дадените указания в Постановление № 7/1959г. на Пленум на ВС за обобщаване на някои въпроси във връзка с отговорността за непозволено увреждане, с което се приема, че прекият причинител на вредите не може да възрази за липса на вина, при условие че има влязла в сила присъда срещу него.

По делото не е установено, нито се твърди срещу свидетеля да е повдигнато

обвинение за лъжесвидетелстване и той да е осъден за извършено престъпление по чл.290 от НК, поради което показанията му не могат да бъдат считани за лъжливи, в каквато насока са твърденията на ищеца. Не се твърди, нито се установява срещу ответника да има и влязла в сила присъда за извършено от него престъпление по чл. 286, ал. 1 от НК.

Следва да бъде посочено, че свидетелските показания, дадени в досъдебното производство водено срещу ищеца, от които ответникът с обсъдените декларации от 07.04.2015г. се е отрекъл, не са единствените доказателствени средства, въз основа на които прокуратурата е изготвила представения по делото обвинителен акт и е поддържала обвиненията срещу Е.М. по нохд № 646/2015г. Според обвинителния акт обвинението се подкрепя освен от множество събрани гласни доказателства в ДП, в това число и показанията на защитен свидетел № 68, така и от писмени и веществени доказателства. Отделно от това, както е посочил и съставът на СГС трябва да бъдат съобразени и показанията на свидетеля С., който освен, че установява, че ответникът е давал информация за извършени от М. престъпления, така и е изложил твърдения, че въз основа на тази информация и след извършените проверки до образуване на досъдебни производства против М. не се е стигнало. Съдът кредитира тези показания, тъй като са непротиворечиви и житейски логични, а и по делото не са ангажирани доказателства, които да ги опровергават.

Предвид изложеното и поради липсата на елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане предявеният иск с правно основание чл. 45 ЗЗД, като неоснователен следва да бъде отхвърлен.

Изводите на въззивната инстанция съвпадат с крайните изводи на състава на СГС поради което атакуваното решение следва да бъде потвърдено.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд, 8 състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2212 от 15.04.2020г., постановено по гр.дело № 5059/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 22 състав.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД при предпоставките на чл.280 от ГПК в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____